

Валерію Васильовичу Адамчуку – 65 років!

2 січня 2019 року виповнюється 65 років відомому вченому в галузі аграрної інженерної науки, безсумнівному лідеру в галузі землеробської механіки, механізації та електрифікації сільського господарства, доктору технічних наук, професору, академіку НААН України, директору Національного наукового центру «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства», заслуженому діячу науки і техніки України **Валерію Васильовичу Адамчуку**.

Народився Валерій Васильович Адамчук у с. Зарічанка Чемеровецького району Хмельницької області в родині простих колгоспників, які щиро хотіли виховати дітей (Івана – старшого брата і Валерія) освіченими людьми. З дитинства Валерія Васильовича серед інших його однолітків вирізняли допитливість і активність. Під час навчання в Зарічанській середній школі юнак любив точні науки і спорт, брав участь у районних і обласних олімпіадах із фізики, математики та хімії, а також у багатьох спортивних змаганнях, зокрема й обласних. Навчаючись у старших класах, був бригадиром шкільної виробничої бригади, яка допомагала місцевому колгоспу. Ще змалку, допомагаючи батькам на колгоспній фермі, кмітливий хлопець розумів, що конче необхідно полегшувати та поліпшувати селянську працю за допомогою механізації. Це й обумовило життєвий вибір – Українська сільськогосподарська академія (нині – НУБіП), факультет механізації сільського господарства, куди 1971 року Валерій Васильович вступив без жодних вагань.

Під час навчання в УСГА викладачі відзначали здібності В. В. Адамчука, вбачаючи в ньому майбутнього доктора наук, і їхні передбачення стали віщими. Маючи хист та любов до науки, Валерій Васильович був активним учасником студентських наукових конференцій. Крім того, брав активну участь у спортивному житті академії (очолював збірні факультету і академії з волейболу).

Після закінчення академії (1976 р.) обдарованого студента запросили на роботу до УНДІМЕСГ (нині – ННЦ «ІМЕСГ»), де він за рік до випуску проходив практику. В інституті Валерій Васильович обіймав різні посади: старший інженер лабораторії застосування мінеральних добрив (з 1976 р.), молодший (з 1982р.) і старший (з 1987 р.) науковий співробітник тієї ж лабораторії, завідувач лабораторії механізації застосування мінеральних добрив (з 1989 р.), заступник директора з наукової роботи (з 1995 р.), завідувач відділу вирощування польових культур (з 2001 р.), перший заступник директора (2004–2005 рр.).

Кандидатську дисертацію Валерій Васильович Адамчук захистив 1986 року на тему «Обґрунтування процесу роботи і параметрів шнекових розподільно-висівних систем машин для внесення твердих мінеральних добрив». Докторську дисертацію захистив 2006 року на тему «Механіко-технологічні і технічні основи підвищення ефективності внесення твердих мінеральних добрив та хіммеліорантів».

Упродовж 2007–2011 рр. В. В. Адамчук працював в апараті Президії УААН на посадах академіка-секретаря Відділення механізації та електрифікації та віце-президента – головного вченого секретаря УААН. Його обрано членом-кореспондентом УААН (2007 р.), а 2010 року – академіком НААН України. У липні 2011 року Валерія Васильовича Адамчука було призначено директором ННЦ «ІМЕСГ».

Валерій Васильович Адамчук – не тільки відомий вчений в галузі механізації сільського господарства, а й здібний винахідник та конструктор. За його безпосередньої участі створені, випробувані та поставлені на серійне виробництво біля 30 найменувань технічних засобів для застосування мінеральних добрив, виробництво 19-ти з яких було освоєно вітчизняними

заводами сільськогосподарського машинобудування. Уперше в СРСР були створені машини для внесення мінеральних добрив із багатоканальною пневматичною системою, шнековими розподільно-висівними системами, а в незалежній Україні – машина для диференційованого розсівання азотних, фосфорних і калійних добрив без попереднього їхнього змішування за один прохід агрегату, яка не мала аналогів. Аналог висівного апарата В. В. Адамчука французька фірма «Nodet-Gougis» створила лише через 11 років і використовувала в машинах для внесення мінеральних добрив DPS і DPA, а аналог пристрою для розсівання сипких матеріалів німецька фірма «Rauch» розробила через 6 років. Високий винахідницький рівень Валерія Васильовича підтверджують понад 160 винаходів (одноосібно та в співавторстві). Широке впровадження нових конструкційних рішень у виробництво дозволило В. В. Адамчуку бути переможцем Всеукраїнських конкурсів «Кращий винахід агропромислового комплексу». А починалось все це ще далекого 1982 року, коли йому було присуджено високе почесне звання «Кращий молодий винахідник України». У складі колективу вчених і винахідників 2014 року він отримав Диплом переможця Конкурсу «Винахід року» в номінації «Кращий винахід року в галузі технологій агропромислового комплексу».

Валерій Васильович Адамчук є фундатором наукового напрямку механізованого застосування мінеральних добрив та хімічних меліорантів, автором і співавтором понад 500 наукових праць, зокрема понад 30 книг, біля 50 методичних рекомендацій і брошур. Серед праць ювіляра слід відмітити індивідуальну монографію «Теория центробежных рабочих органов машин для внесения минеральных удобрений» та колективні монографії: «Теория вібраційних машин сільськогосподарського виробництва», «Теория машин и оборудования для производства гидропонной продукции» та ін. В. В. Адамчук зробив вагомий внесок у розвиток теорії машин для застосування мінеральних добрив і хімічних меліорантів і є співавтором підручників і навчальних посібників із теоретичної механіки. Багато науково-виробничої літератури видано і видається під його редагуванням.

Успішно створюється наукова школа В. В. Адамчука, у складі якої є 3 кандидати і 2 доктори наук.

Нині В. В. Адамчук працює над вирішенням нагальних для сільського господарства України проблем, а саме: розроблення ресурсо-, енергоощадних технологічних процесів і створення для них нових технічних засобів та модернізація існуючої техніки.

Валерій Васильович Адамчук успішно поєднує дослідно-організаційну роботу з громадсько-політичною діяльністю. Так, із 2008 року В. В. Адамчук головував в експертній раді ВАК України з галузевого машинобудування, а з 2011 року – заступник голови експертної ради з машинознавства та галузевого машинобудування МОН України. Входить до складу правління ВГО «Українська асоціація аграрних інженерів» і є її віце-президентом. З 2017 року входить до складу Національного комітету з промислового розвитку, двох комісій МОН України. Був головою Ради директорів наукових установ НААН. Заступник голови спеціалізованої вченої ради для захисту дисертацій при ННЦ «ІМЕСГ», голова редакційної колегії міжвідомчого тематичного наукового збірника «Механізація та електрифікація сільського господарства», член п'яти редакційних колегій наукових журналів. Член бюро Відділення землеробства, меліорації та механізації НААН і Міжвідомчої наукової ради НАН України та НААН із проблем АПК, а також секції науково-технічної ради Мінагрополітики України, голова оргкомітету постійно діючої міжнародної наукової конференції, яка щорічно проводиться в ННЦ «ІМЕСГ».

В. В. Адамчук прикладає багато зусиль для плідної співпраці з вченими закордонних інститутів та університетів, завдяки чому установа, керівником якої він є, на сьогодні вважається сучасним європейським центром агроінженерної науки.

Плідну працю вченого відзначено багатьма державними нагородами: нагрудним знаком «Творець» МОН України (2008 р.), Почесною відзнакою УААН (2008 р.), трудовою відзнакою «Знак пошани» (2009 р.) та знаком «Відмінник аграрної освіти і науки» III ступеня Мінагрополітики України (2009 р.), Почесною грамотою Верховної Ради України (2009 р.), високим почесним званням «Заслужений діяч науки і техніки України» (2013 р.), орденом Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня (2017 р.) та численними почесними грамотами. Винаходи Валерія Васильовича відзначено дипломами «Кращий винахід в галузі агропромислового комплексу» (2005, 2007, 2014 рр.). А створені під його керівництвом

та за особистою участю машина для розсівання мінеральних добрив МРД-5 та автотрактор МЕЗ-330 на виставках Агро-2008 і Агро-2017 одержали найвищу відзнаку виставки – Золоту медаль. За науково-дослідну роботу «Високоєфективні комплекси технічних засобів для вирощування зернових та інших культур» у співавторстві став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки за 2018 рік.

В. В. Адамчук – почесний професор Таврійського державного агротехнологічного університету, Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка та Центрально-українського національного технічного університету, почесний доктор ННЦ «Інститут аграрної економіки» та Інституту агроєкології і природокористування НААН.

Валерій Васильович Адамчук у житті керується власним кредом: «Справжнім науковцем може бути людина, яка має власну точку зору. Природа відкриває свої таємниці тільки тим, хто платить за це наполегливою працею».

Шановний Валерію Васильовичу! Завдяки Вашій невтомній праці, видатним організаторським здібностям, управлінському таланту, хисту до нових наукових звершень Ви міцно тримаєте штурвал човна, що зветься ННЦ «ІМЕСГ», у бурхливому морі сьогодення. Ваш талант організатора, менеджера, науковця і мудрого радника викликають глибоку повагу в колег, однодумців, аспірантів і всіх співробітників ННЦ «ІМЕСГ». Щиро бажаємо Вам міцного здоров'я, невичерпної енергії, натхнення, оптимізму і нових плідних здобутків. А ще воліємо, щоб поряд із Вами завжди була працююча і віддана команда, яка завжди підтримуватиме вогонь Ваших незгасимих ідей і помислів. Нехай тепло і затишок родинної оселі надійно захищають Вас від негараздів, а в майбутньому на Вас чекає ще багато наповнених корисними справами і земними радощами років. Живіть довго в щасті, благополуччі та в доброму здоров'ї!

*З глибокою повагою –
колектив ННЦ «ІМЕСГ»*